

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

28.02.2014 г.

Вестник Труд

✓ Такса смет - според боклука

От догодина такса смет, която гражданите и бизнесът плащат на общините, ще се определя по нов начин. От началото на 2015 г. тя трябва да зависи от изхвърленото количество боклук, а не от данъчната оценка на имотите, както е сега.

За целта министерството на околната среда и сдружението на общините трябва да направят методика за пресмятането. Няма да има един модел за всички селища, а няколко варианта, от които местните власти да избират според спецификите си. Това стана ясно от думите на екоминистъра Искра Михайлова.

Работата по новите формули все още не е започнала. Отсега е ясно, че най-лесният вариант е общото количество боклук за дадено населено място да се раздели на броя на жителите му и така да се определи таксата. В по-големи градове методът може да се прилага на ниво район, квартал, жилищен блок. При него обаче и хората, които изхвърлят много смет, и тези, които цапат малко, плащат еднакво.

Идеалният случай е да се измерва индивидуалното количество боклук на човек или домакинство. Това може да стане със специални чували, чиято цена всъщност е таксата за битови отпадъци. Подобна система действа в доста европейски държави. Тя обаче се прилага само за боклук, който не може да се рециклира и оползотвори. За отпадъците, които се използват като суровини, има твърда годишна такса.

✓ Всеки трети ще е пенсионер до 2060 г.

Тежки времена се задават за пазара на труда. В следващите 45 години изразът "Няма кой да работи" ще придобива все по-буквално звучене. До 2060 г. българите в трудоспособна възраст (20-64 г.) ще се стопят с около 45%, а всеки трети ще е в пенсионна възраст, ако се запазят сегашните критерии. В същото време децата ще намаляват. Такава картина очертава реалистичната прогноза за населението на България на Националния статистически институт (НСИ).

Като цяло сегашните 7,2 млн. българи, живеещи в страната, ще намалее до 5,3 млн. души, или с около 25%. Още по-негативно развитие очертава прогнозата, направена при допускания, че в следващите десетилетия социално-икономическите процеси у нас ще бъдат неблагоприятни. При подобен сценарий населението на България ще се свие до 5,173 млн. души.

Последствията от застаряването и намаляването на населението ще нанесат тежък удар върху пазара на труда и ще повишат драстично разходите на пенсионната система, освен ако не бъде направена поредна реформа за повишаване на пенсионната възраст.

Трудещите се намаляват

Данните на националната статистика красноречиво говорят за необходимостта от подобен ход. В момента хората в трудоспособна възраст са около 4,4 млн., или 61% от общото население. До 2060 г. броят им ще се свие до 2,6 млн., а делът им ще е под половината от всички българи.

Въпросът откъде ще идват парите за пенсии ще продължава да тежи с все по-голяма сила. През 2060 г. се очаква населението над 64 години - над сегашната пенсионна възраст, да надхвърли 1,772 млн. души, или 33%. Сега делът им е около 20%.

В същото време делът на подрастващите, които са и бъдещите работници, ще продължава да намалява. В момента младите до 19 г. са 1,315 млн. Очакванията са, че през 2060 г. децата ще намалее с над 400 000.

Тежката демографска ситуация беше обсъдена от учени от БАН вчера. Като мярка за насърчаване на раждаемостта те предложиха правителството да преустанови плащането на детски добавки "на калпак". Според тях трябва да се въведе механизъм, който да позволи най-нуждаещите се да получават повече пари. Нужни са и специални финансови стимули за образовани родители с повече деца. В момента детски вземат семействата с месечен доход до 350 лв., а сумата е еднаква за всички - 35 лв. за първо дете и 50 лв. за второ.

Необразовани безработни

Учените акцентираха и върху проблемите на пазара на труда. Сред най-острите са неефективното използване на работната сила и продължителната безработица, при която хората губят квалификацията си, отбеляза доц. Кремена Борисова. Тя цитира данни на социалното министерство, че до 2020 г. работните места за хора с ниска квалификация ще намаляват. В същото време се очаква този тип работници да стават все повече. И сега те са значителен дял от безработните - близо половината от регистрираните в бюрата по труда. За да се реши проблемът, са необходими стимули за фирмите, които инвестират в обучението на работниците си. Трябва да се работи за преодоляване на стереотипите сред бизнеса. Те ограничават наемането на майки с деца и хора в предпенсионна възраст.

543 000 българи са емигрирали

Над 543 000 души са емигрирали от България в периода 1990-2011 г. Това съобщи проф. Пенка Ангелова от БАН. Най-голям наплив от напускащите страната е имало в първите години на прехода.

До 2000 г. в чужбина са заминали 324 000 души. В следващите години емигрантската вълна отслабва. Това не трябва да е повод за оптимизъм, защото хората продължават да напускат страната, при това при намаляващо население, каза Ангелова.

Тя отбеляза, че в първите години на прехода за чужбина са заминавали повече мъже, а мотивът им е бил да печелят повече пари. Сега обаче тенденцията се е обърнала - последните данни показват, че 54% от емигриралите са жени. "Много от тях са по-възрастни. Тъжното е, че стават слугини или гледачки на стари хора. Те напускат семействата си и се отделят от децата си", каза Ангелова. Тя цитира данни, според които 27% от младите българи (20-34 г.) имат желание да емигрират.

Статистиката на НСИ показва, че през 2012 г. изселилите се от България са само с 2512 повече от дошлите да живеят у нас. За сравнение през 2007 г. ножицата между двете групи е била два пъти по-голяма в полза на напускащите. В статистиката обаче влизат само официално декларираните пред властите, че сменят страната, в която живеят.

Възрастните служители са най-лоялни

Служителите над 55 години показват най-голяма ангажираност към работодателя си. Това показват данните за България от международното проучване на Aon Hewitt. Подобни са резултатите за всички страни от Централна и Източна Европа.

По-възрастните работници в България обаче водят в класацията. Става въпрос за поколението на т. нар. бейби бумъри (родени в периода 1946-1964 г.). Повечето служители над 55 години са "отборни играчи". Те държат на кариерните възможности, на комуникацията, на репутацията на компанията, но и на признанието, което получават за труда си, показва изследването. За разлика от тях родените между 1965-а и 1978 г. са по-скоро индивидуалисти и разчитат най-вече на себе си. Най-трудно се мотивират най-младите служители (родени след 1979 г.). Представителите на това поколение са влезли на трудовия пазар в годините на финансов бум и са свикнали да получават моментално признание и възнаграждение. Плюсоевете им са, че могат да вършат няколко задачи едновременно и имат добри технически способности, казват авторите на проучването.

✓ Европроекти започват преди "да" от Брюксел

Част от европроектите, за които се разчита на пари от новия бюджет на ЕС (2014 - 2020 г.), може да започнат да се изпълняват още преди Брюксел да е одобрил оперативните програми, по които ще се финансират. Това стана ясно от отговор на вицепремиера Зинаида Златанова при обсъждането на последния оповестен вариант на Споразумението за партньорство с Европейската комисия. Документът е основен за разпределението на еврофондовете за седемте години.

Златанова отказа да отговори изпълнението на кои схеми или проекти може да започне предварително. Само обясни, че става въпрос за такива, за които няма спорове с ЕК. В противен случай, ако набелязаните за предварително изпълнение проекти не бъдат одобрени от Брюксел, похарчените пари ще останат за сметка на българския бюджет.

Ако се чака одобрението на оперативните програми, първите европроекти ще могат да тръгнат най-рано през есента. Причината е, че официалните варианти на програмите ще бъдат изпратени в Брюксел през юни.

На обсъждането на споразумението така и не стана ясно как точно ще бъдат разпределени европарите за седемте години по отделните програми. Бюджети бяха съобщени само за "Транспорт" - 1,9 млрд. евро, "Конкурентоспособност" - 1,413 млрд. евро (и в двете суми е включено и националното финансиране) и Програмата за развитие на селските райони - 2,338 млрд. евро. Стана ясно още, че окончателният вариант на споразумението ще е известен след 2 седмици, но за него не се предвижда обсъждане.

[Вестник Стандарт](#)

✓ Гечев: Работим по закона за браншовите организации

Париж. "България работи усилено за създаването на закон за браншовите организации и опитът на Франция в това е особено ценен за нас". Това каза заместник-министърът на земеделието и храните Явор Гечев, цитиран от пресцентъра на МЗХ. Той се срещна с вицепрезидента на КОПА КОДЖЕКА Кристиан Пес и президента на Националната федерация на кооперативите във Франция „КООП Дьо Франс“ Филип Манген. Срещата бе в рамките на Международния салон по земеделие SIA 2014 в Париж.

„Чрез новата Програма за развитие на селските райони предвиждаме мерки за насърчаване на сдружаването на земеделските производители за постигане на по-висока конкурентоспособност," коментира Гечев.

Франция е готова да предостави своята експертиза на законодателно, техническо и експертно ниво, каза от своя страна Кристиан Пес. Той изказа готовността си за пълно съдействие за съвместна работа по представянето на българските браншови организации в европейската асоциация.

По време на срещата бе договорено в най-кратки срокове да бъдат осъществени двустранни експертни визити, добавиха от пресцентъра на земеделското министерство.

✓ Горивото от VII блок остава в България

София. Отработеното ядрено гориво от бъдещия VII блок на АЕЦ "Козлодуй", който ще се строи от американската компания "Уестингхаус", ще се съхранява в самата централа. Това стана ясно от думите на вицепрезидента по развитие на бизнеса на дружеството за Европа, Близкия изток и Африка Рандолф Глам. "Технологията AP-1000 позволява съхранението на горивото да става на площадката на блока", каза той. Не стана ясно обаче дали за целта ще трябва да се изгражда допълнително хранилище за отработеното ядрено гориво, или ще се използва съществуващото. В момента в "Козлодуй" има такава, в която обаче използваните ядрени касети от блокове V и VI се пазят временно, преди да бъдат извозени към Русия.

Изграждането на VII блок в Първа атомна ще създаде около 2000 работни места за българи по време на строителството, а след като реакторът заработи, там ще има нужда от 200 до 500 служители. Освен това при самото строителство десетки български фирми ще могат да доставят оборудване за централата. Това стана ясно от думите на президента на "Уестингхаус" за Европа, Близкия изток и Африка Ив Браше. Родните компании вече могат да се регистрират в "Уестингхаус" като кандидат-доставчици. Те биха могли да произвеждат вентили, компресори, помпи, хидроакумулатори, бетон и бетонни модули, кабели и т.н., обясни регионалният мениджър по управлението на доставките Дилором Изамова. Според Рандолф Глам много голям процент от доставките за VII блок ще бъдат от български фирми. Той допълни, че строителството може да започне през 2016 г. и ще отнеме 3-4 години. Колко ще струва то обаче не стана ясно. "Уестингхаус" разглежда като далечна перспектива и възможността да построи VIII блок в "Козлодуй", каза още Глам.

✓ Плащаме такса смет с найлонови торбички

София. Такса смет да се заплаща чрез закупуването на найлонови торбички. Това е една от идеите за промяна при изчисляването на налога от 2015 г. Това е може би най-идеалната формула за определяне на такса смет, коментира министърът на околната среда Искра Михайлова. Идеята е всяко домакинство да купува толкова торбички, колкото отпадъци генерира, което е най-справедливо, каза Михайлова и посочи, че тази практика се прилага по света. От 2015 г. такса смет няма да се определя според данъчната оценка на жилищата, припомни Михайлова и посочи, че МОСВ ще работи усилено за разработване на справедливи формули за определяне на такса смет съвместно с Националното сдружение на общините. Според експерти обаче тази формула е справедлива, но може да бъде лесно саботирана от хора, които изхвърлят сметта нелегално.

Ние стимулираме общините да намаляват обема на депонираните отпадъци, каза министър Михайлова и напомни, че пътят към това е разделното събиране на отпадъците. Най-късно от 2016 г. домакинствата ще започнат да събират разделно и биоотпадъците, включително и хранителните. За целта до средата на 2015 г. у нас трябва да влязат в действие 18 големи инсталации за компостиране на биоотпадъци, заяви Михайлова. Хранителните отпадъци ще се събират в специални компостируеми торбички, в проветряеми пластмасови кошници. Те ще бъдат извозвани от два до седем пъти седмично. Целта е свиването на обема на депонираните отпадъци, а оттам и поетапното намаляване на такса смет, каза Михайлова.

Вестник 24 часа

✓ Орешарски: Успех са 540 млн. евро на плюс в търговията ни с Германия

Над половин милиард евро е положителния баланс на търговията на България с Германия за миналата година. Това съобщи президентът на Германско-българската индустриално-търговска камара д-р Рюдигер Хьобен-Щьормер. Това стана след срещата на германския бизнес с премиера Пламен Орешарски, в която участваха и министърът на образованието Анелия Клисарова а зам.-министърът на икономиката Иван Айолов.

Да имате положителен баланс с Германия и то за първи път от много години насам е наистина постижение. И това на фона на огромния положителен баланс на тази държава с другите и търговски партньори. Така коментира добрата новина премиерът Пламен Орешарски. Но това не е чак толкова постижение на нашата икономика, колкото на немските инвестиции у нас, поясни министър-председателят. Част от продукцията, произведена у нас в предприятията, в които са вложени немски пари, се изнасят за Германия.

Премиерът обяви, че Германия е ключов търговски партньор и че се разчита на немските инвестиции, тъй като са иновативни и с добри мениджърски практики. Много бих се радвал през следващите години Германия да държи първенство в инвестициите, каза още Орешарски.

Той съобщи, че е разговаряли с немския бизнес за енергетиката и за търговските вериги. Има какво да се работи за подобряване на практиките, най-вече законодателството и изпълнението му.

За миналата година Германия заема трета позиция по инвестиции със 199,4 млн. евро. Търговският обмен е рекорден - 5,3 млрд. евро, с ръст от 10,5 на сто. А по износ на българска продукция Германия е на първо място.

Немският бизнес поиска три важни неща: прозрачност, честно и справедливо отношение от държавата към всички фирми и последователност в действията.

Германските фирми подкрепят реформата в законодателството за обществените поръчки. Настояват за еднакви условия за всички участници в икономиката, които да се постигнат с борба с работана на черно, с укриването на данъци и социално-осигурителни вноски. В енергетиката те настояват за прозрачно ценообразуване, пазарни условия, създаване на електроенергийна борса, която да замени "недотам незанисими търгове" за еленергия.

Премиерът: Без екзотика в нормите за веригите

Премиерът Пламен Орешарски е поискал да има регулация на търговските вериги, но тя да е балансирана. Да няма екзотични решения, да бъде намерен работещ модел при сериозно участие на веригите. Това е казал Орешарски пред представителите на немския бизнес, научи "24 часа" от представители на търговски вериги с немски капитал, които участваха в срещата.

Асоциацията за модерна търговия е притеснена от въвеждането на термина "значителна пазарна сила" в промените в Закона за защита на конкуренцията, каза Таня Бузева, консултант на асоциацията.

Освен това критериите, които казват кое предприятие е със значителна пазарна сила, ще се определят от КЗК. Когато те се пишат в методика на подзаконово ниво, а не със закон, това отваря вратата за несигурност, за странни практики, казва консултантът.

Освен това на антимонодополната комисия се възлагало да прави секторни анализи всяка година, а не се знаело дали КЗК има административния капацитет за това. Притеснението, което са споделили и с премиера е, че представителите на веригите не са видели проект на закон, а получавали различни послания от правителство и парламент.

✓ Спас Пенчев: В новия програмен период е предвидена подкрепа с 25 хиляди евро за всеки млад фермер

Интервю на Спас Панчев, зам.-председател на Комисията по земеделие и храни на НС, за проведеното публично обсъждане на Споразумението за партньорство на България с Европейската комисия за програмния период 2014-2020 г.. Господин Панчев, какво предвижда споразумението най-общо в сектор „Земеделие“, ще даде ли новият програмен период финансова свежест на българското земеделие?

Спас Панчев: Удовлетворен съм, че Министерство на земеделието и нашето правителство успя да договори едни добри суми за развитие на отрасъла за следващите години - от 2014 до 2020 година. И може би, за да не сме голословни да кажа, че за развитието на селските райони в този период има предвидени средства в рамките на 2,9 милиарда евро, което е една сериозна сума, близо 6 милиарда лева, които ще отидат за развитие на този бранш, на селските региони и ще дадат една добра възможност за развитие на нов бизнес, за разкриване на нови работни места. Бих искал да спомена, че в тази сума най-голяма част е за инвестиции в материални активи. Близо 1,5 милиарда лева ще отидат за инвестиции в материалните активи. Близо 1,25 милиарда ще отидат за основни услуги и обновяване на селата и селските региони. Много пари са заделени, близо 600 милиона за агроекология и климат и още толкова за плащания за региони, изправени пред природни или други специфични ограничения. Има предвидени средства както за млади фермери, така и за хуманно отношение към животните., по Мярка 19, „Лидер“ – техническа помощ, обучение, трансфер на знания, консултантски услуги. Почти във всяка сфера има предвидени средства и възможности. Хубаво е да кажем на хората, които се занимават с лозарство и винарство, че и в този програмен период има предвидени 250 милиона лева за развитие на отрасъла. За рибарство и аквакултури искам да информирам, че все още не са завършили преговорите и не може да се ангажираме с някакви цифри, но и там ще има достатъчно средства за развитие на сектора.

Водещ: Отдавнашната болка на българските фермери и земеделци е, че не получават субсидии еквивалентни на тези с колегите им в другите европейски страни. Има ли шанс през новия програмен период субсидиите да се изравнят?

Спас Панчев: За съжаление, това няма да се случи, въпреки нашето настояване. Средствата, които ще получат нашите земеделски производители са по-малко от това, което получават по-старите държави-членки на Европейския съюз (ЕС), но са една сериозна сума, която би дала възможност за развитие на сектора в различни направления. И тъй като в тези пари не споменавам това, което България ще предложи като директни, национални доплащания, искам да кажа, че още 1 милиард ще отидат като национални доплащания. Пари, които държавата ще даде за още малко помощ на тези отрасли. Тя ще продължи да изплаща на единица площ средства, които ще бъдат в рамките на 30 лева на декар. Ще продължи да дава пари за подобряване качеството на плодове и зеленчуци, сумата е около 38 милиона лева за тази година. Също така около 263 милиона лева ще бъдат разпределени като национални доплащания на хектар земеделска земя за тютюн, отглеждането на говеда и биволи, овце и кози. Така че могат земеделските производители да разчитат на сериозна помощ и да развиват техните стопанства, така че България отново да има подобаващо място в този сектор сред страните от Европейския съюз (ЕС).

Водещ: И понеже заговорихме и за националните доплащания, които успоредно ще вървят с европейското финансиране, как ще се развива българското тютюнопроизводство в този програмен период – само на национални доплащания ли ще разчита?

Спас Панчев: За съжаление никоя от държавите в Европа не можа да се пребори да има европейско финансиране на производството на тютюни, същото е и с България. Но нашето правителство, Министерството на земеделието е предвидило средства за подпомагане на това производство и в следващия програмен период ще има заделени пари, с които ще се подкрепя производството на тютюн и този бизнес, в който са ангажирани около 200 хиляди български граждани.

Водещ: Г-н Панчев, бихме ли могли да направим сравнение как финансовата рамка за сектор земеделие в този програмен период се съпоставя с предишните суми, с които сме разполагали за периода до 2013 г.?

Спас Панчев: През този период има увеличение в сравнение със сумите, които получавахме в периода 2007 - 2013-а, така че помощта, която ще се окаже през следващите години, ще бъде голяма. По-големи суми ще бъдат разпределени за развитието на младите фермери, организацията на сдружаване между фирмите и създаване на пазари, много пари ще има за пътища, канализация в селските региони, за да може да се подобри околната среда и атмосферата, ще има пари също и за туризъм, за религиозни паметници, за църкви и т.н.

Водещ: Да разбираме ли, че в този документ има глобални разчети, но не и детайлни по сектори, те предстоят да бъдат направени, след като бъде приет цялостният документ?

Спас Панчев: Парите като цяло от тези близо 3 млрд. евра, за които казах, са разпределени по мерки и се знае границата, в която ще бъдат разпределяни сумите. Знае се също в различните мерки, кой ще има право и на какви суми. Например за инвестиции в материалните активи ще се получават минимално по 10 хиляди евро, като максималният размер на разходи за един кандидат могат да стигнат до 3 милиона евро за целия период на време на подпомагане и около 3500 български земеделски производители ще получат средства, за да могат да развият своята дейност. Няколкостотин предприятия ще бъдат подпомогнати за инвестиции, свързани с тяхната дейност. В програмата „Млад фермер“, която включва производители на възраст между 18 и 40 години, ще продължи практиката за подкрепа с 25 хиляди евро за всеки млад фермер, който участва в тази програма. Като пак остава изискването първото плащане да е половината от тази сума, а второто да се изплаща, след като започне коректно да се изпълнява дейността. Очакваме в тази група да попаднат над 1500 млади фермери, които да могат да получат средства. Стана дума за това, че има доста пари, заделени

за хуманното отношение към животните и над 3 хиляди животновъдни стопанства ще бъдат финансирани да подобрят условията за отглеждане на животните, за по-безопасни условия на труд. И може би да кажа, защото споменах за това, че могат да се създават групи и организации на производителите, че създадени по този начин, те могат в един петгодишен период да разчитат на средства, като първата година това са около 100 хиляди евро, следващата година - 90, 80, 70, 60, така че към 400 хиляди евро такава група може да получи пари и с тях да развият дейността и да създадат по-добри условия и възможности както за производство, така и за търговия.

Водещ: Да се надяваме, че следващият програмен период, чрез това споразумение ще бъде стъпка към европеизиране на българското земеделие...

Спас Панчев: И аз така го отчитам, точно го казахте. И се надявам, че както държавата си осигури добри условия за усвояване на средствата, така и ще има достатъчно кандидати, които да разчитат на тези средства, за да развият дейността си.

✓ **Орешарски: 78% от германските инвеститори искат да останат у нас**

78% от германските инвеститори, вложили парите си у нас през миналата 2013 година, заявяват желание да продължат да инвестират в страната ни. Това позитивно намерение на немския бизнес бе представено пред министър-председателя Пламен Орешарски, който участва в дискусияния форум, организиран от Германско-Българската индустриално-търговска камара.

В дискусията се включиха министърът на образованието и науката Анелия Клисарова и заместник министърът на икономиката и енергетиката Иван Айолов.

„Германия е ключов наш търговски и стратегически партньор“, коментира пред медиите премиерът Орешарски след дискусията. Той отчете това, че немските инвестиции у нас откриват работни места.

„Много бих се радвал и в следващите години Германия да държи първенството по отношение на инвестициите у нас“, каза още Пламен Орешарски и добави, че немските инвестиции носят иновативност и добри мениджърски практики.

За миналата година Германия е третият по големина инвеститор в България с обем на инвестициите от 199 милиона евро. Преднина пред федералната република имат Холандия и Люксембург, каза президентът на ГБИТК д-р Рюдигер Хьобен-Щьормер.

Той допълни, че през 2013-а търговският обмен между България и Германия е достигнал рекордният обем от 5,3 милиарда евро, което е с 10, 5 % повече от 2012. Износът на България за Германия е бил с половин милиард евро повече от вноса от Германия за България.

Министърът на образованието Анелия Клисарова пък разкри, че България и Германия ще работят по съвместен проект в професионалното образование. „Вече имаме уговорка с немския посланик вече и с г-н Щьормер, президентът на ГБИТК, да направим една връзка, един проект, заедно с Института по професионално образование в Германия, където да ни помогнат в законодателните промени, най-вече в програмите и в стандартите, така че да държим високи стандарти в професионалното образование“, каза тя.

„Една от интересните теми беше, за връзката на професионалното образование и пазара на труда, или как образованието отговаря на изискванията на пазара на труда. Искаме да въведем дуалната система. Чухме интересна презентация и там вече има такова училище по дуалната система. Ежегодно се обучават по 12 ученици“, каза още Клисарова.

До края на април се проверяват ЕРП-та и "Топлофикация" - София, заяви заместник-министърът на икономиката и енергетиката Иван Айолов.

За форума, той каза: „Споделих удовлетворението на българските енергетици, от това, че по много параметри на Програма 30 на Европейската комисия, нашите позиции съвпадат, и ще търсим и в бъдеще подкрепата на Германска федерална република. Изяснихме някои неща по проблемите, възникнали с възобновяеми енергийни източници, защото нашата цел е прозрачност и баланс по отношение интересите на обществото“.

По отношение на въглеродните емисии - 40% е опасно, не за България, а за европейската икономика. Големи икономики като САЩ, Китай, Индия не са присъединени към това споразумение - Киото, т.е. може приемане на една такава програмна цел, да обрече европейската икономика, и да я постави в неконкурентна ситуация. България ще отстоява, че всяка страна трябва да намери правилния път да изпълнява възприетите цели, а не да бъде - толкова енергия от вятър, толкова - от слънце и т.н.

Попитан, какви са били претенциите на германците на този форум, тъй като са поставили проблеми за ВЕИ, Айолов заяви: Не може да се сравнява България с Германия - първо, като системи. Германската енергийна система е голяма повече от 10 пъти от българската. Нашето население е най-бедно енергийно в Европа. Те говорят за регулираните цели, но Франция, например, въпреки, че има цел до края на 2015 година да няма регулирани цени, отстоява си позицията, че това е тяхна работа.

На въпрос, в България ще останат ли регулирани цените, Айолов заяви: Стремешт е постепенно да се отварят. Единствената точка, по която поискахме съдействие, от препоръките през април месец на ЕК, това е по отношение на механизмите за защита на социално слабите. Има създадена работна група с Министерството на труда и социалната политика, която обмисля тези варианти. Разумното решение е тези, които са бедни, да получат помощ. Сега и бедни, и богати плащат една цена.

На въпрос, какво е обсъждано за търговските вериги, той каза: Крайната цел е да бъде намерен баланс между производител, доставчик и краен продавач.

✓ Нов регламент ще се бори с неравномерното разпределение на земеделските субсидии

Получаването на субсидии в бъдеще ще бъде свързано с възнаграждаване на земеделските стопани за предоставянето на екологични обществени блага. Всички плащания ще продължат да бъдат обект на спазване на определени екологични и други правила, отнасящи се до спазването на кръстосано съответствие.

Основното плащане след 2014 година ще бъде разделено на няколко основни елемента. Най-големият от тях е схемата за базово плащане (BPS). По този елемент могат максимално да се предоставят до 70% от размера на националния пакет - минус всички суми, заделени за допълнителни плащания (млад фермер, малки стопанства, стопанства в необлагодетелствани райони и преразпределителния елемент, както и "обвързаните" плащания.

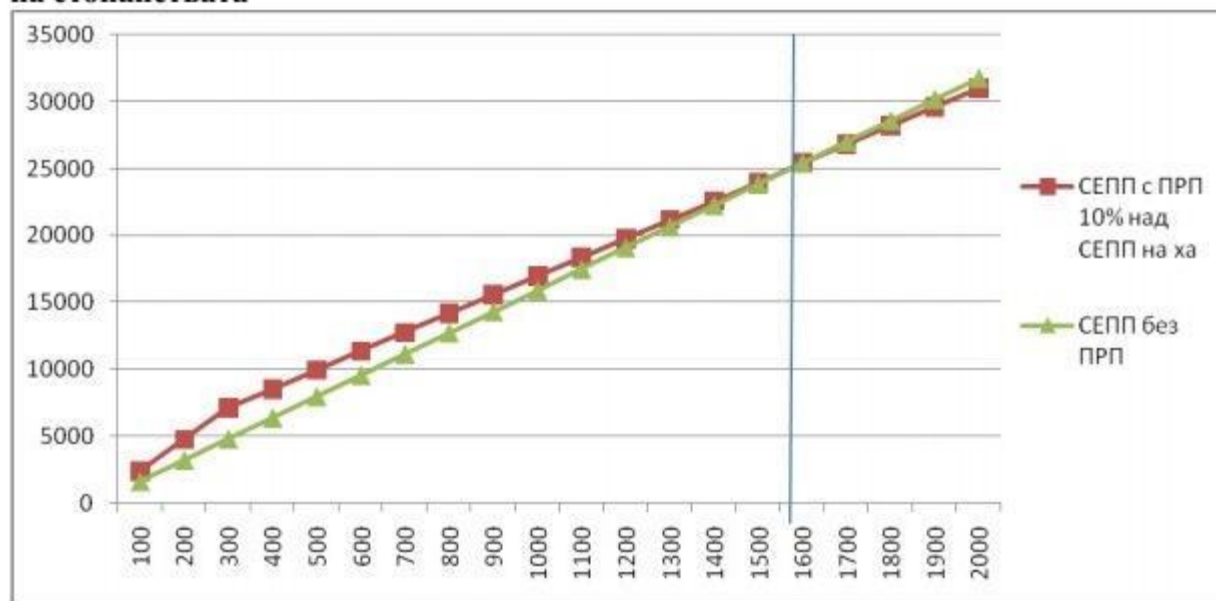
Интерес представлява предоставената възможност от страна на ЕК за въвеждането на преразпределително плащане за първите хектари в земеделските стопанства. Според новия Регламент, страните - членки имат правото да използват преразпределителното плащане за първите хектара, като решат да заделят до 30% от националния пакет и го използват за допълнително преразпределение на субсидиите върху първите тридесет хектара (или до средният размер на стопанствата в държава - членка, ако по-висока от 30 хектар).

Предвиждат и още мерки, които да се опитат да ограничат неравномерното разпределение на субсидиите. Предвижда се намаляване на плащането за големи ферми. Постигнато бе споразумение за задължително намаляване на плащанията за отделните ферми над 150 000 евро ("постепенно намаляване"). На практика това означава, че сумата на помощта, която всяко отделно стопанство получава като основно плащане, ще бъдат намалени с най-малко 5% за суми над 150 000 евро. С цел да се вземат предвид заетостта, разходите за заплати може да се извадят преди да се прави изчислението. Това намаление не трябва да се прилага по отношение на държавите-членки, които прилагат "преразпределителното плащане", при които най-малко 5% от националния им финансов пакет ще е заделен за преразпределение на първите хектара на всички ферми. Средствата заделени и генерирани от прилагането на този механизъм във всяка държава-членка ще трябва да се прехвърлят към съответния пакет за развитие на селските райони и могат да бъдат използвани без никакви изисквания за съфинансиране. Държавите-членки също имат възможност за ограничаване на сумите, които всеки отделен фермер може да получи за сумите над 300 000 евро, като всички плащания над тази сума след приспадане за заплати могат да бъдат пренасочени към II стълб.

Преразпределителното плащане ще се изчислява чрез умножаване на първите 30 ха на всеки бенефициент със сбора от базовото плащане и добавката заделена за преразпределение, която не може да бъде по-висока от 65% от националното средното договорено плащане на хектар. Преразпределителното плащането може да се завършва при условие че това се прилага по еднакъв начин за всички земеделски производители в всички производствени групи. Държавите-членки трябва да гарантират, че разполагат с ефективни клаузи, които да предотвратят заобикалянето на този механизъм, чрез изкуствено деление на съществуващите стопански единици по начин, който да им позволи да се възползват от предоставената възможност за по-високи нива на подпомагане за първоначалните площи.

В Таблица 1 е показано евентуалното разпределение на базовото плащане след 2013 г. при различни сценарии по отделни класове стопанства. Националният пакет на страната по I стълб прогресивно нараства до 2016 г, когато трябва да достигне тавана предвиден за страната, която ще бъде около 230 евро/ха, но в същото време зависи не само от националния финансов пакет, но и от заявената и оторизирана за плащане площ.

Фиг. 1 Сравнение на подпомагането с ПРП от 50% над СЕПП и без ПРП по размер на стопанствата

Източник: ИАИ по данни от ЕК, Разплащателна агенция

Трябва да се отбележи, че стопанската структура в страната непрекъснато еволюира, като броят на стопанствата намалява от 654 хил. броя през 2003 г. до 370 хил. броя през 2010 г., като 68% от стопанствата през 2010 г. са с стандартен

производствен обем (СПО) до 2000 евро годишно и това са стопанства попадащи в групата до 10 ха. разполагаема земеделска площ. От тези около 250 хил. стопанства със СПО до 2000 евро, едва около 60 хиляди кандидатстват по СЕПП и получават субсидия до 500 евро годишно. Броят на стопанствата кандидатстващи за подпомагане по СЕПП е около 78 хил. през първата кампания 2007 г и нараства до 93 хил. през 2010 г., но броят им се уравнива на нива около 83 хил. (2012) и се очаква да намалее до около 80 хил в следващите години. Делът на стопанствата до 10 ха представлява 94% от целия брой стопанства, възлизащ на 370 490 единици през 2010 г.

Малките по размер стопанства продължават да доминират в необлагодетелстваните и планински територии, както и в райони с интензивно зеленчукопроизводство, овощарство и тютюнопроизводство, което е техен отличителен белег.

И от Фиг.1 и 2 става ясно, че и при двата сценария границата на неутралитет от ефекта на прилагане на ПРП е около 1600 дка. Естествено, разликата при надбавка на ПРП от 10% и 50% води до по-високо подпомагане за първите хектари и то е по-силно отразено с по-висок % на преразпределение и подпомагане на единичното плащане.

Таблица 1 Разпределение на базовото плащане между отделните класове стопанства при различни сценарии на преразпределение

Разпределение на базовото плащане по класове стопанства,	2014			2015			2016		
	10% преразпределение	30% преразпределение	60% преразпределение	10% преразпределение	30% преразпределение	60% преразпределение	10% преразпределение	30% преразпределение	60% преразпределение
от 0 до 10 ха	175	206	254	107,66	127,24	156,60	116	137	169
от 10 до 30 ха	175	206	254	107,66	127,24	156,60	116	137	169
от 30 до 60 ха	167	185	211	102,03	113,82	131,51	111	124	144
от 60 до 200 ха	159	160	162	94,67	96,27	98,67	103	105	107
от 200 до 700 ха	156	151	144	92,30	90,63	88,12	101	99	96
над 700 ха	156	149	140	91,63	89,03	85,12	100	97	93

Източник: ИАИ по данни от ЕК, Разплащателна агенция

При 10% надбавяне към единичното плащане по СЕПП за ПРП, необходимия бюджет заделен за ПРП е 11,3 млн евро, което се равнява на около 1,8%. При надбавяне от 50% за единица площ за ПРП, изискуемия бюджет ще възлиза на 8,8% от националния пакет за 2014 г.

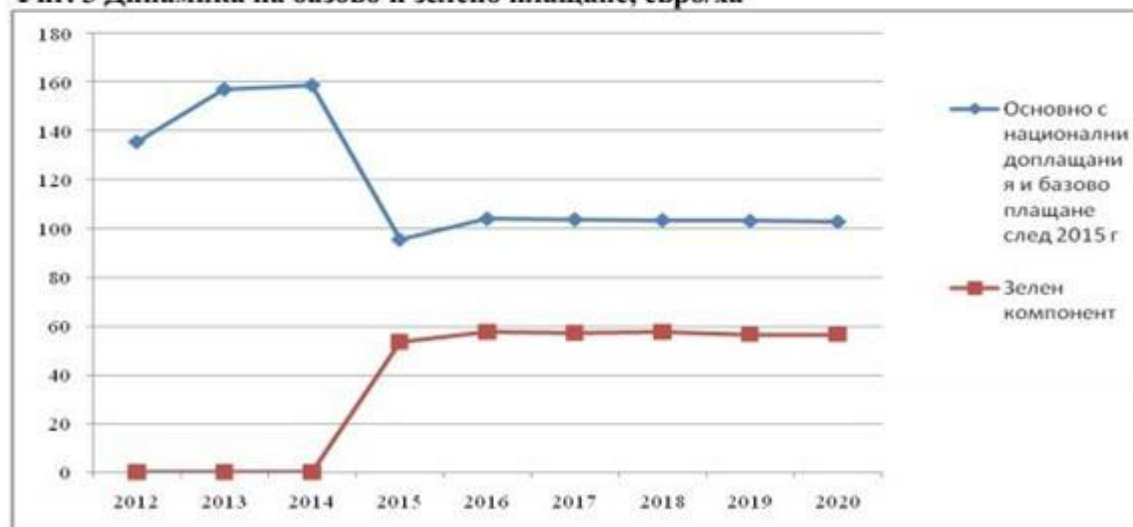
В Табл.2 е показано разпределението на базовото и зелено плащане след 2014 г. при различните сценарии по отделни групи производства. Имайки предвид, че специализацията на стопанствата в страната е различно в смисъл, различно разпределение по класове стопанства, отделните производства ще получат различна стойност на директното плащане. Средни от най-високите нива при въвеждането на преразпределителния елемент биха били етерично-маслените производства, което се дължи на маломерните площи, обикновено попадащи до 30 ха в стопанствата кандидатстващи за подпомагане. Много близки до тях са интензивните производства на технически култури и картофи, зеленчуци и плодове, които се развиват преобладаващо в стопанства със заявена площ до 30 ха.

Таблица 2 Размер на базовото и зеленото плащане при различни сценарии на преразпределение по групи производство евро/ха

Размер на съвкупното базово и зелено плащане, евро/ха	2014			2015			2016		
	10% преразпределение	30% преразпределение	60% преразпределение	10% преразпределение	30% преразпределение	60% преразпределение	10% преразпределение	30% преразпределение	60% преразпределение
Зърнени с угари	157	152	146	93	91	89	101	100	97
Маслодайни	157	152	146	92	91	89	101	99	97
Технически с картофи	168	187	215	102	114	133	111	125	144
Зеленчуци	170	194	229	105	120	141	112	128	155
Плодове	171	195	231	104	119	143	114	132	154
Етерично-маслени	175	206	254	108	127	157	116	137	169
Затревени площи	168	188	217	103	116	134	111	125	147

Източник: ИАИ по данни от ЕК, Разплащателна агенция и САРА

Фиг. 3 Динамика на базово и зелено плащане, евро/ха

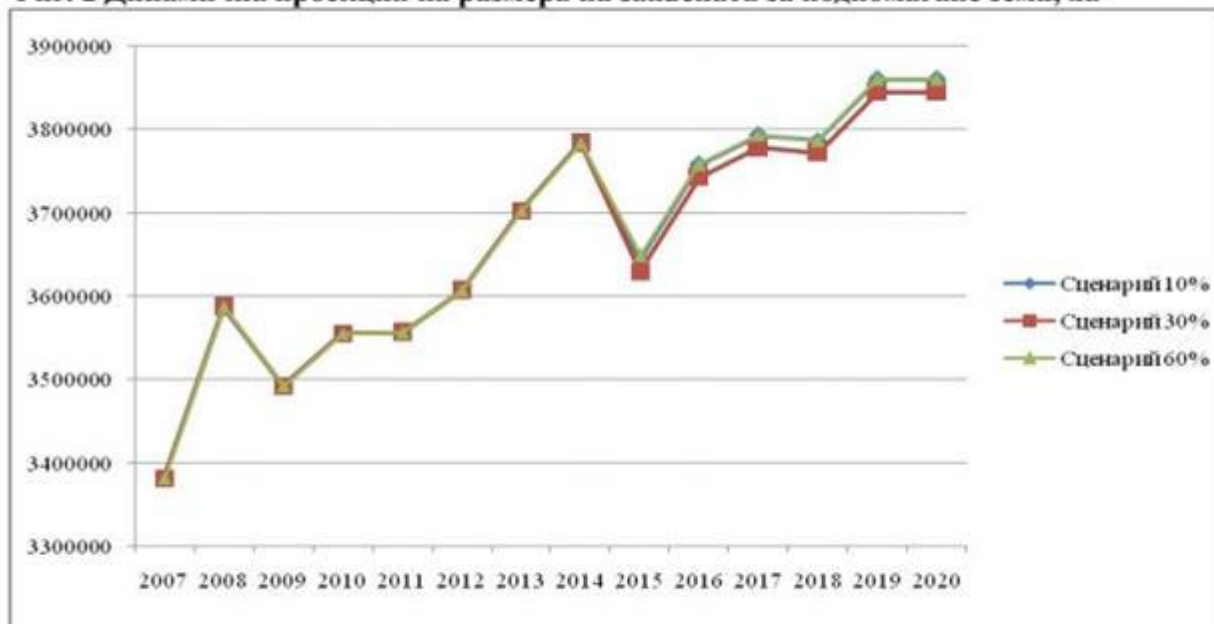
Източник: ИАИ по данни от ЕК, Разплащателна агенция

Стопанствата заявяващи затревени площи също биха се възползвали, като средното плащане ще бъде по-високо от средното непретеглено плащане, което се получава при различните сценарии. Имайки предвид, че затревените площи представляват през годините не повече от 7% от заявената за директните плащания площ и в същото време тези субсидии се получават от животновъдни стопанства, където производството е високо разходно, по-високите нива след преразпределението могат да бъдат оправдани. Единствените култури, които биха получили по-ниско субсидиране след преразпределението са зърнените и маслодайни култури. Това се дължи на съсредоточаване на тези производства в по-едри стопанства, което се продиктува от икономическата ефективност, която е по-висока при окупнените структури. На Фиг. 2 е показана проекция на заявената за подпомагане земя до 2020 г.

Трябва да се отбележи, че заявената за подпомагане земя по I стълб нараства непрекъснат с около 40-50 хил ха годишно до 2012 г., макар между 2008 и 2009 година да е отчетен спад в заявената земя. Трудно може да се даде обяснение на получения резултат през тези години, но известна причина трябва да се припише на засилване на контрола след 2009 г., които донякъде поставиха под контрол безразборното заявяване на земя за подпомагане.

Фиг. 2 Динамична проекция на размера на заявената за подпомагане земя, ха

Източник: ИАИ по данни от ЕК, Разплащателна агенция и САРА

В следващите години може да се очаква запазване на размера на земята, която ще се включва в системата за подпомагане, което се дължи на засилващата се популярност на субсидиите и интереса към подобна дейност. Наред с това, въвеждането на “зелен” компонент на плащането ще мобилизира земеделските производители да потърсят нови, неизползвани до момента поземлени ресурси, за да компенсират изискването за тези 5 до 7% зелени площи, които трябва да присъстват в обработваната от тях земя, когато става дума за масовите зърнени и маслодайни култури. Засилен интерес има и към постоянните затревени мери и пасища, които поради несъвършенства и пропуски на съществуващата регулаторна база са атрактивни за заявяване от различни бенефициенти. Моделната функция на площта, която при различните три сценарии се очаква да бъде заявена в следващите години е оценена на около 3,85 млн. ха през 2020 г., което неминуемо свидетелства за продължаване възходящото развитие на земеделието, страдащо до момента от известна едностранчивост по отношение на производствената си структура.

При различните сценарии ефектът от преразпределението върху подпомагането на различните класове стопанства и производства ще бъде различен. С най-високо базово плащане ще бъдат етерично-маслените култури, заедно със зеленчуци, плодове, затревени площи и технически култури с картофи. Самото въвеждане на преразпределителното плащане може да съиграе положителна роля за допълнителен стимул към интензивните производства на българското земеделие, които през всички години след 2000 г., а и преди това или намаляват или се задържат на относително ниски нива.

Въвеждането на преразпределителното плащане придава опция за неприлагане на таван на плащанията в случай, че поне 5% от националния пакет се заделя за осигуряване на това плащане. Необходимият бюджет за осигуряване на ПРП ще възлиза на 1,8% от националния пакет при 10% надбавяне към единичното плащане по СЕПП, което е под 5% изискване за заделяне на бюджет за преразпределение от националния пакет. Обобщено казано, всеки процент надбавяне към плащането на площ води до увеличаване на бюджета за ПРП с 1,13 млн. евро. По този начин, за да се достигне осигуряване на бюджет от 5% за ПРП са необходими минимум 28% надбавяне към единното плащане по СЕПП.

[Вестник Капитал Дейли](#)

✓ Икономическото доверие в еврозоната отново расте

Данните намаляват натиска над ЕЦБ за облекчаване на паричната политика

Икономическото доверие в еврозоната е нараснало неочаквано през февруари благодарение на подобрените очаквания в сектора на услугите, показват данните на Европейската комисия (ЕК). Съставният индекс на икономическото доверие се е покачил до 101.2 пункта, което е най-високото ниво от юли 2011 г. През януари показателят беше на ниво от 101 пункта, а средната прогноза на анализаторите беше за понижение до 100.7 пункта.

Подобрени показатели

Изготвяният от еврокомисията индекс на доверието в индустриалното производство се е подобрил до минус 3.4 пункта спрямо първия месец на годината. Показателят за сектора на услугите също е напреднал в сравнение с януари. Проучването на ЕК показва подобряване на ситуацията в търговията на дребно и строителството. В негативна посока обаче се е придвижил индексът на потребителското доверие, който е спаднал до минус 12.7 през февруари. Доверието сред сектора на финансовите услуги също се е влошило.

"Като цяло движенията са в тон с очакванията. Изглежда, има стабилизиране на икономическите условия в много части на еврозоната, а от Германия продължават да идват добри данни", коментира пред Bloomberg Анатоли Аненков, старши икономист в лондонския клон на Societe Generale.

Дилема пред ЕЦБ

Тези положителни сигнали намаляват натиска върху Европейската централна банка (ЕЦБ) да предприеме ново разхлабване на паричната политика, за да противодейства на ниската инфлация и сигналите за забавяне на икономическото възстановяване. На заседанието си през февруари централната банка реши да не прави промени, преди да събере допълнителна информация за възстановяването. Тогава президентът на институцията Марио Драги заяви, че ЕЦБ има готовност да действа през март. През миналата есен банката понижи основния си лихвен процент до рекордно ниското ниво от 0.25%.

През тази седмица Европейската комисия повиши прогнозата си за икономическия растеж през тази и следващата година съответно до 1.2 и 1.8%. През последното тримесечие на 2013 г. ръстът на БВП във валутния съюз се ускори до 0.3%. Същевременно не всички новини за икономиката през последните месеци са позитивни. В прогнозата си ЕК понижи очакванията си за инфлацията до 1% през 2014 и 1.3% за 2015 г. Това остава значително под заложената от ЕЦБ цел от 2%. Последните актуализации на индексите на мениджърските поръчки (PMI) също бяха разочароващи. "След поредицата от негативни сигнали последните проучвания на еврокомисията ще подействат успокояващо на ЕЦБ. Решението за бъдещата политика обаче остава сложно особено ако статистиката покаже нов спад на инфлацията през февруари", коментира Аполин Меню, анализатор в Barclays.

✓ Германският бизнес си свери часовниците с правителството

Енергетиката, търговията и образованието бяха основните теми на разговор с премиера

Енергетиката, отношенията с търговските вериги и дуалното обучение бяха основните теми, които Германско-българската индустриално-търговска камара (ГБИТК) обсъди на форум с премиера Пламен Орешарски и представители на правителството. Самата среща беше затворена за журналисти, а участниците не разкриха дали са коментирани конкретни проблеми в тези области. Единствено заместник-министърът на икономиката и енергетиката Иван Айолов каза, че са били изяснени някои проблеми с възобновяемите енергийни източници, както и че германският бизнес е споделил притеснението си от вървящите в момента проверки в търговските вериги.

Три основни принципа

Президентът на камарата Рюдигер Хьобен-Щьормер очерта три основни принципа, които свързват обсъжданите теми - прозрачността на работата, справедливото и честно отношение и последователността в действията. "Тези неща трябва да са налице в работата на държавната администрация, за да можем ние да продължим добрата си работа и България да върви напред", каза той.

От изказването му стана ясно още, че като цяло визията на правителството съвпада с идеите на германския бизнес. За да се случат обаче важните реформи, е необходимо не само да се направят законови промени, но и те да бъдат последвани от стъпки за прилагане на законодателството. "Проблемите винаги се появяват, когато се стигне до детайлите в изпълнението", каза Хьобен-Щьормер.

Дуално обучение

Връзката на образователната система с изискванията на пазара на труда и въвеждането на дуално професионално обучение, което съчетава училищното образование с практика в предприятията, също са били акцент на дискусиата. Камарата от години работи за налагане на системата у нас, а някои германски фирми в страната вече прилагат елементи от дуалното обучение, за да подготвят работниците си. По думите на посланика на Германия Матиас Хьопфнер въпросът е много важен за германския бизнес. "Системата ще бъде добра не само за инвеститорите, но и за България", каза той. Очакванията са дуалното обучение да помогне за разрешаването на проблемите не само с недостига на квалифицирани кадри, но и с младежката безработица и емиграцията. Министърът на образованието Анелия Клисарова обясни, че вече има уговорка с посланика за съвместен проект с Института по професионално образование в Германия, който да помогне на България в законодателните промени и най-вече в изготвянето на програмите и стандартите.

Българският износ изпревари вноса от Германия

Износът на България за Германия за пръв път надвиши вноса през 2013 г., а търговският оборот достигна рекордните 5.3 млрд. евро (10.5% повече спрямо предходната година). По данни на Федералното министерство на икономиката и енергетиката на Германия търговският излишък е достигнал 540 хил. евро. "Това показва не толкова някакви достойнства на нашата икономика, колкото ролята и значението на немските инвестиции в България, на немските производства тук, част от които са послужили за износ в Германия, така че да балансираме напълно нашата външна търговия", коментира премиерът Пламен Орешарски. По думите му това е голямо постижение на фона на огромния положителен баланс, който Германия има с всички други търговски партньори. Данни към края на ноември показват още, че Германия остава най-важният чуждестранен пазар за българска продукция. По внос в България Германия се нарежда на втора позиция след Русия.

focus-news.net

✓ Светослав Станулов: България е сред 35-те държави в света, които покриват най-високите авиационните стандарти

София. България е сред 35-те държави в света, които покриват най-високите авиационните стандарти на Международната организация за гражданска авиация (ИКАО – International Civil Aviation Organization). Тази организация има 190 членове, т.е. 190 държави. Тези, които покриват най-високите стандарти, т.е. европейските и

североамериканските, са не повече от 35. Това каза в интервю за Агенция „Фокус“ Светослав Станулов, председател на УС на Асоциацията на българските авиокомпани (АБА).

По думите на Йовко Йоцев, главен секретар на АБА - делът на българските авиопревозвачи е незначителен като натурален показател, но е значителен от гледна точка на това, че продуктът, който българските авиопревозвачи предлагат в нишите, в които работят, е изцяло в синхрон с продуктите, които предлагат и най-големите превозвачи. „Нишите за българските авиокомпани са в рамките на къси до средни полети. Засега те все още не изпълняват междуконтинентални полети. Надяваме се в скоро бъдеще и това да се случи. Но в рамките на късите и средните полети, особено в рамките на Европа, българските авиокомпани са изцяло конкурентноспособни на най-големите компании”, заяви Йоцев. „На този етап много перспективни за нас изглеждат пазарите в Югоизточна Азия, дотолкова доколкото там има пазари, за които тепърва се очаква сериозен растеж, и българските авиокомпани, бидейки гъвкави и предлагайки конкурентен продукт, на тези пазари реализират добре своята услуга. Разбира се, не подценяваме възможностите на европейския пазар. Там също работят български самолети с български екипажи, но все пак европейският пазар е доста по-наситен, така че възможностите за изява са сравнително ограничени”, допълни Йоцев.

„Асоциацията на българските авиокомпани е жизнеспособна и запълва едно празно място в българския авиационен бранш, защото е напълно в съответствие с целите и задачите, които имат и нашите събратя от Европа. Основно и накратко – целта на Асоциацията е да представлява и защитава интересите на българската гражданска авиация, респективно и на пътника. Ние сме организация, която, първо, работи с идеална цел пред обществото и държавата, и второ, целта ни е да подтикваме, да създаваме условия за коопериране между авиокомпаниите в България”, каза още Светослав Станулов, председател на АБА.

Лилия ЛЮТАКОВА

✓ Светослав Станулов: 2017 година и годините нататък ще бъдат критични заради недостига на български пилоти, ако не се вземат сериозни мерки

София. За авиобранша назряващ проблем е финансово непосилното първоначалното обучение на пилоти и недостигът на такива. 2017 година и годините нататък ще бъдат критични, ако не се вземат сериозни мерки отсега. Това каза в интервю за Агенция „Фокус“ Светослав Станулов, председател на УС на Асоциацията на българските авиокомпани (АБА). „Три години е срокът за обучение на професионални пилоти. Трябва да се даде възможност за един стабилен поток от кандидати, преминали през добър предварителен подбор – това ще повлияе върху качествата на бъдещия пилот”, заяви Станулов. „Предложението на АБА е за българските граждани да бъдат учредени между 15 и 20 броя държавни стипендии, които да покрият обучението. Като че ли Министерство на транспорта и Народното събрание, в лицето на Комисията по транспорта, информационните технологии и съобщенията, подхождат с разбиране, но все още нищо не се е случило, има само разбиране”, каза той. „Друг проблем на авиобранша са таксите, които се заплащат към Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията, респективно главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“ (ГД ГВА), за услугите, които се предоставят - става дума за контролни, сертификационни услуги, които трябва да са разходно ориентирани, но някои от тях не са”, допълни Станулов.

По думите му – за бранша има проблеми, както навсякъде, но те са повече частични, не общи. Откровено казано, Българската гражданска авиация (БГА) работи добре с Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията и главна дирекция „Гражданската въздухоплавателна администрация“ (ГД ГВА).

„Обучението на пилоти и таксите са две неща, които изискват законодателна промяна. Освен това самият Закон за гражданското въздухоплаване може би е претърпял вече 15-20 промени. Както цялото българско законодателство, сигурно той си струва да бъде пренаписан вече в по-нови условия, но дори и така работещ, той не ни създава големи пречки”, допълни Станулов.

Лилия ЛЮТАКОВА

Вестник Монитор

✓ Служителите над 55 най-заети

Служителите над 55 г. в България и Румъния са най-ангажирани към своя работодател спрямо колегите си в региона на Централна и Източна Европа. Това показват обобщени данни за ангажираността на различните поколения, изнесени в международно проучване. В него се включват най-добрите работодатели в България за осма поредна година. Според проучването ангажираността и удовлетвореността на служителите, родени в годините между 1979 и 1997 (т. нар. поколение Y), се управляват най-трудно. Представителите му са израснали в години на финансов бум, свикнали са да получават моментално признание и възнаграждение. Добри са в извършването на няколко задачи едновременно и имат добре изразени технически способности.

За поколението Y определящи и най-важни са следните фактори в компанията: кариерни възможности, комуникация, репутация на компанията, заплащане и работни процеси.

Най-ангажирани не само в България, но и в страните от Централна и Източна Европа са служителите над 55-годишна възраст или т. нар. поколение на бейби-бумърите (1946-1964). Класацията по ангажираност за тази част на Европа се води от българските и румънските служители в тази възрастова група. Като основни фактори за удовлетвореност това поколение посочва кариерните възможности, комуникацията, управление на представянето, репутацията на компанията, но и признанието, което получават за труда си. Представителите на това поколение са в най-голяма степен „отборни играчи”, докато наследниците им от поколението X (1965-1978) основно разчитат на себе си.

При работодателите в България средното ниво на ангажираност е 54%, като при най-добрите достига до 84%.

✓ Властта ще отсява болници чрез завишени изисквания

Новата здравна карта ще стартира пилотно в три области

Нови, по-високи изисквания, ще отсяват болниците на територията на съответната област. Това се предвижда в проекта за нова здравна карта, с която трябва да се оптимизира болничната мрежа в страната. В отдалечените региони на страната, където лечебните заведения трудно успяват да покрият покачването на изискванията, обаче ще има защитени болници. По времето на ГЕРБ подобни общини останаха без достъп до здравна помощ, тъй като болниците им не успяха да покрият по-строгите медицински стандарти. Броят на болничните легла, медицинските кадри и апаратурата ще зависят от здравния статус на населението в съответната област, както и от географските особености на региона - отдалеченост, достъпност и т.н. Вчера идеите за нова здравна карта бяха представени пред ресорната парламентарна комисия, която на второ поредно заседание обсъди проекта на здравна стратегия.

В момента се работи по нова методика, която реално ще отразява нуждите на населението, а няма да прави моментна снимка на мрежата от лечебни заведения, обясни зам.-министърът на здравеопазването Бойко Пенков пред "Сега".

Предстои новата методика да се изпробва в три области от страната, съобщи пред депутатите проф. Любомир Иванов, един от авторите на здравната стратегия. Но не уточни в кои. Според него тя ще бъде представена за обсъждане и одобрение от здравното министерство към средата на април.

Една от идеите е оптимизацията на болниците да се извършва и чрез въвеждането на нова схема за финансиране от здравната каса - на конкурентен принцип, а не чрез административно закриване, обясниха експерти от работната група. Според тях един от обсъжданите варианти е здравната каса да не осребрява отчетените от болниците дейности, а да заявява пакет от необходимите за хората услуги. И да ги купува от болниците, които покриват най-високи стандарти.

НОВОСТ

До средата на следващата година трябва да влезе в употреба и новата електронна здравна карта, в която ще има пълна информация за всеки пациент - от какво е бил лекуван, как, къде и т.н. За целта за т.г. от бюджета са отделени 12 млн. лв., съобщи Бойко Пенков пред депутати. Заедно с електронната карта трябва да влезе в сила и дигиталната рецепта. Според здравния зам.-министър една от ползите от нея е, че ще се пести хартия.

✓ БАН иска по-високи детски за образованите родители

Системата на социалните помощи у нас е неефективна и моделът трябва да се смени кардинално. Това е един от изводите на учените от БАН, представен на форума "Демографска ситуация и развитието на България". Учените от Института за изследване на населението и човека искат държавата да намери начини да стимулира образованите родители (със средно и висше образование) да получават "много по-високи поощрения при раждането на по-голям брой деца".

Според експертите детските надбавки като един от основните инструменти на социалната политика са неработещи. Затова те предлагат парите да са диференцирани, а не да се плащат "на калпак" за всички семейства. Учените искат да има диференциран подход, свързан с гарантиран минимален доход, с прага на бедност и др. Сега надбавка се полага на всички деца от семейства с доход на човек под 350 лв. За първо дете се дават по 35 лв., а за второ от тази година бе въведена добавка от 50 лв., за да се стимулират семействата да раждат повече деца.

"Ефективността на тези добавки не е висока, защото основната им цел е да намалят детската бедност и подоходното неравенство между семействата, а всъщност в България е най-високият процент на детска бедност от всички страни в ЕС - 51% от децата у нас живеят в бедност", коментира доц. Татяна Коцева от демографския институт към БАН. По данни на социалното министерство 500 млн. лв. годишно, или половината от бюджета на ведомството, отиват за тези плащания.

"Друг проблем е контролът за тяхното получаване - за 2011 г. само 0.5% от семействата са били лишени от детските добавки поради това, че децата им не са ходили на училище, а ние знаем, че процентът на отпадналите от училище е далеч по-висок", допълни Коцева.

Експертите очакват 2013 г. да е с още по-ниска раждаемост от предходните години и да удари дъното от 1997 г. Данните на националната статистика още не са излезли, но според учените новородените за 2013 г. ще са под 65 хил. Според изследванията все повече семейства искат да имат две деца, но въпреки това остават само с едно.

ОБЕЗЛЮДЯВАНЕ

"Обезлюдяването на регионите у нас обезсмисля модернизацията на страната. След 20-30 г. изграждащите се сега скъпоструващи магистрали ще са луксозни трасета за катафалки и ромски каруци", алармира Николай Цеков, главен асистент от БАН. Той напомни, че при последното преброяване 183 села са без нито един жител, селата с над 10 хил. души вече са изчезнали. "Египет има долина на фараоните, ние имаме долина на мъртвите села - южно от Велико Търново, по поречието на река Янтра, както и в Северозападна България", допълни Цеков.

✓ Нова категория работещи ще имат закрила при уволнение

Нова категория работещи ще получат допълнителна закрила при уволнение, стана ясно след гласуването в социалната комисия на промени в Закона за безопасни и здравословни условия на труд. През него се предлага промяна в Кодекса на труда, според която работник или служител, избран за представител на работещите по безопасност и здраве при работа, няма да може да бъде уволняван без разрешение на трудовите инспекции, докато върви 4-годишният му мандат. Такива има във всяка фирма с над 5 души персонал. Текстът се прокарва дни след като червеният депутат Петър Кънев внесе

предложения за промени в Кодекса на труда за ограничаване на правата на синдикалистите и на представителите на работниците и служителите в предприятията.

С промените в Закона за безопасни и здравословни условия на труд се засилват правомощията на представителите на работниците при контрола им. Те вече ще могат да изискват от работодателите си дори да спират машини и производства, ако преценят, че създават опасност за живота и здравето на колегите им. Това обаче не означава, че работодателят трябва задължително да се съобрази с искането, коментират от ГИТ. Той може да намери начин да отстрани нередностите и без да спира производството. Първоначалното предложение на синдикатите е било работещите да могат директно да спират производства и машини, но след дебатите в тристранката се е стигнало до компромиса само да изискват такова спиране.

✓ **Намалението на тока не е довело до чакания ръст на потреблението**

ЕВН поиска увеличение на еленергията за бита с 9%, от ЧЕЗ и "Енерго-Про" засега не казват на какво повишение залагат. Намаляването на цените на тока на три пъти от миналия март насам не е довело до очаквания ръст в потреблението на електроенергия. Това каза вчера шефът на ЕВН Йорг Золфелнер. Дружеството обслужва абонатите в Югоизточна България. Данните на компанията показват, че през януари 2013 г. делът на нощното потребление е бил 26.68 на сто, а през януари 2014 г. той дори е намалял до 26.24%.

Вчера от ЕВН официално обявиха, че цената за битовите клиенти трябва да поскъпне с 9%, а за фирмите увеличението ще бъде с около 6.5 на сто. Средно поскъпването за всички ще бъде 7.9 %, като това ще е минималното възможно, за да може компанията да гарантира сигурността на доставките и качеството на еленергията.

От ЧЕЗ и "Енерго-Про" все още не са заявили какво увеличение ще искат от ДКЕВР, но само преди дни стана ясно, че и те вероятно ще заложат на ръст от между 7 и 9 на сто. Според методиката до днес фирмите трябва да обявят цените си намерения, а до 31 март те трябва да бъдат внесени в енергийния регулатор. Следва обществено обсъждане и изслушване на страните до края на юни, след което ДКЕВР трябва да вземе окончателното си решение за цените на тока за следващия регулаторен период.

И трите ЕРП-та обаче са категорични, че със сегашната политика по изкуствено задържане на цените няма да се стигне далеч и рано или късно системата "ще даде накъсо". В момента има много силни парадокси в ценообразуването, каза Йорг Золфелнер. Според него с административното сваляне на цените правителството на практика саботира изпълнението на мерките за ефективност и саниране на жилища, защото хората нямат стимул да инвестират в подобни дейности.

От ЧЕЗ вчера заявиха, че през последната година общият финансов резултат на дружеството като инвеститор е отрицателен - загуба в размер на 55.4 млн. лева. Компанията не само няма свръхпечалба в България, но дори не е започнала да си възвръща първоначалната инвестиция за придобиването на трите електроразпределителни дружества в Западна България и ТЕЦ Варна, допълват от ЧЕЗ.

СЪВЕТИ

На България са нужни устойчивост, надеждност, прозрачност и коректност в енергийния сектор, посъветваха вчера от Германско-българската търговско-индустриална камара. Според немския бизнес ценообразуването трябва да стане прозрачно, за да се отговори на очакванията на инвеститорите и на потребителите и да се осигурят условия за техническо преустройство на енергийната мрежа. От основно значение е и да се прекратят законодателните промени, които разрушават финансовата стабилност на вече направени инвестиции. От камарата съветват още да се направи ясна концепция за либерализиране на енергийния пазар. Според зам. икономическия министър Иван Айолов стремежът на правителството също е постепенно да отпаднат регулираните цени. България търси съдействие от европейските си партньори за механизма за защита по отношение на енергийната бедност. Разумното решение е тези, които са бедни, да получат помощ, а при сегашната система на регулирани цени и бедни, и богати плащат една цена, заяви Айолов.

investor.bg

✓ **Да се определя ли лихвата по кредитите на база безработицата в страната?**

Или какви са тенденциите при лихвите по кредитите и депозитите у нас, както и какви са предложенията за промени в Закона за потребителския кредит

Тенденцията за понижение на лихвите по депозитите продължава и през януари на фона на рекордните спестявания на населението в банките и при наличието на данък върху лихвите по срочните депозити.

В първия месец на новата година българите са можели да влягат свободните си парични средства на срочен банков депозит в левове при лихвен процент от 3,89%. През януари 2013 г. като възнаграждение за отложеното потребление са можели да получават далеч по-висока лихва – цели 4,73%.

Лихвените проценти по жилищните кредити, например, остават почти без изменение спрямо първия месец на миналата година. При потребителските кредити статистиката отчита повишение в цената на кредитния ресурс. През януари 2014 г. сме могли да изтеглим потребителски кредит при лихва от 12,12% спрямо нивото от 12,57% месец по-рано. През януари 2013 г. лихвата пък е била още по-ниска – 11,52%.

Лихвените проценти по кредитите се формират в среда на несигурност, отслабена икономическа активност, занижени инвестиционни перспективи, а икономическите агенти се намират в своя период на изчакване. Според БНБ лихвите по заемите ще продължат да спадат плавно, а тези по депозитите да се понижат минимално.

В края на миналата година БНБ прогнозира, че през първото тримесечие на 2014 г. обемът на отпуснатите кредити бавно ще се повишава. Централната банка очаква още растежът на депозитите да се запази на високи нива, което ще позволи на банките да увеличат предлагането при повишаване на търсенето на кредити.

През първия месец на новата година общата сума на депозитите се е увеличила с малко над 800 млн. лв., от които 650 млн. лв. са спестили домакинствата. Техните депозити нарастват с 10,7% на годишна база до 38,347 млрд. лв. Кредитите, отпуснати им от банките, са за 18,592 млрд. лв., като през януари регистрират понижение с 0,2% на годишна база.

Лихвените проценти, следени и публикувани от БНБ са ефективни годишни проценти. Те са среднопретеглени съответно с обемите по нов бизнес (т.е. всяко ново споразумение между клиент и банка) през отчетния период или със салдата към края на отчетния период. Обхващат всички лихвени плащания по депозитите и кредитите, без да включват другите разходи, свързани с тях.

Докато все пак статистиката ни дава един ясен поглед за движението на лихвените проценти у нас, то измененията в Закона за потребителския кредит може да променят коренно формирането на лихвите по заемите. Правителствената икономическа комисия предвижда референтният лихвен процент да бъде пазарно определян индекс LIBOR, EURIBOR, SOFIBOR или комбинация от тях или други индикатори, публикувани от БНБ и НСИ – например инфлацията или безработицата, по желание на банката, гласят измененията.

По интересен би бил отговорът на въпроса как ще се формира и съответно – как ще изглежда един лихвен процент по кредитите при безработица в страната от близо 13% за 2013 г. Или пък каква ще бъде лихвата по заемите при инфлация от 0,9% за изминалата година, например. Подуправителят на БНБ Калин Христов нарече формирането на лихвите институционално "финансова репресия".

✓ България е резервирана за новите екологични цели, предложени от ЕК

Стремежът е постепенно регулираните цени на електричеството у нас да отпаднат, обясни зам.-министърът на икономиката и енергетиката Иван Айолов

Българската позиция по отношение на новите екологични цели, които предлага Европейската комисия до 2030 година, е „резервирана“, съобщи зам.-министърът на икономиката и енергетиката Иван Айолов на среща с журналисти.

„Има големи икономики като САЩ, Китай, Индия, които не участват в Протокола от Киото и това може да обрече европейската икономика, да я постави в неконкурентна ситуация“, обясни той. България ще настоява всяка страна да има възможност да намери най-правилния път за изпълнение на заложените цели и да не бъде определяно административно „толкова от слънце, толкова от вятър“, допълни министърът.

В края на януари ЕК предложи нови цели за защита на околната среда. Според тях емисиите парникови газове трябва да намалеят с 40% под нивото от 1990 година. Увеличава се и процентът за използваната енергия от възобновяеми източници.

От Брюксел залагат на тезата, че нисковъглеродната икономика ще доведе до устойчивото развитие на съюза, а иновациите в сектора ще доведат до откриването на работни места.

В предложението на ЕК обаче липсва механизъм за разпределение на общата цел в новото предложение, обявено е общо енергията от възобновяеми източници да бъде 27% от потребяваната до 2030 година, коментира днес българският зам.-министър. В момента възприетата цел е до 2020 година този процент да бъде 20.

За България целта е 16 на сто, но към 2012 година изпълняваме 16,4%. „За тази година резултати още не са излезли, но вървим към 17%“, допълни още Айолов.

За шест месеца, от началото до лятото на 2012 година, в България са изградени 1000 мегавата мощности, които произвеждат електричество от възобновяеми източници. От тях 800 мегавата са фотоволтаици.

„Такава система е трудно управляема. 100% от енергията на ВЕИ се изкупува, отива в обществения доставчик, а цената е регулирана, защото нашето население е бедно“, коментира още Айолов по повод ситуацията в енергетиката в момента.

Стремежите на правителството са постепенно да отпаднат регулираните цени. България търси съдействие от европейските си партньори по отношение на механизма за защита по отношение на енергийната бедност. Разумното решение е тези, които да бедни, да получат помощ, а при сегашната система на регулирани цени „и бедни, и богати плащат една цена“, заяви още Айолов.